

Na bravo verlang je toch naar Bach

Concert St John Passion van James MacMillan door Concertgebouworkest o.l.v. Sir Colin Davis. Gehoord: 3/4 Concertgebouw, A'dam. Herh.: 5/4 aldaar. Radio 4: 5/4, 14.15 uur (live)

Door MISCHA SPEL

Een memorabel breuk met de Amsterdamse Bach-traditie: dat was gisteravond de met bravo's ontvangen 'nieuwe' *St John Passion* (2007) van de Schotse componist James MacMillan (49) door het Concertgebouworkest.

In Nederland is de jaarlijkse uitvoering van Bachs *Matthäus Passion* heilig voor gelovigen en ongelovigen. Het is lovenswaardig dat het Concertgebouworkest die traditie dit jaar een nieuwe invulling geeft. Dat er juist de laatste jaren heel veel nieuwe passiecomponisten waren, onderstreept de vitaliteit van het genre eens te meer.

De Johannes-passie van James MacMillan ging in 2007 in Londen in première en verscheen ook op cd. Een betere uitvoering dan die van nu, in de soms agressieve, dan weer lucide klank van het Concertgebouworkest en het grootse Groot Omroepkoor onder Sir Colin Davis, kan MacMillan zich niet wensen. Al zijn oorkrullende instrumentatievondsten worden optimaal uitgelicht. En aan MacMillans vakmanschap als koorcomponist zal niemand twijfelen; de passages voor kleinkoor zijn vaak oor-

strelend intiem, Christus' sterfscène voorop. Die voor grootkoor zijn juist overdonderend. MacMillan toont zich een waardig erfgenaam van de Gregoriaanse koortraditie en de Britse romantische traditie van Vaughan Williams of Holst.

De uitersten die MacMillan in zijn passie beslaat, verwarren echter óók, zelfs, nee: juist wanneer een uitvoering zo goed is. Waar de muziek klein mag zijn, bloeien poëzie en originaliteit. Prachtig en zo ook gespeeld is de estafette van treursoli voor de Kruisiging, met één cello of één trompet als eenzame, onmachtige omstanders. Aangrijpend ook: het wenen van Maria in één basklarinet. Maar MacMillan houdt erg van Grote Gebaren, en daar kan zelfs de leiding van Colin Davis niet voorkomen dat al dat gebeuk op de grote trom (Judas verraad, breken van het brood) een hoger doel voorbij schiet. Dat gevoel rijst ook bij de zalvende strijkersadagietto's die zo dicht tegen emokitsch aanschurken dat ontroering wijkt voor wantrouwen, geamuseerdheid of ambachtelijke bewondering.

Daar, tegen beter willen in, duikt het verlangen naar Bach op. Dat hoeft MacMillan zich niet aan te trekken; Bachs schaduw ontlopen is ondoenlijk. De Amsterdamse passietraditie moet uitzien naar een compromis; het ene jaar de *Matthäus*, het andere de *Johannes*, daarna een eigentijdse. Traditie en vernieuwing in drie-eenheid.